

GOBIND MARG

THE MONTHLY BULLETIN OF
GURDWARA SRI GURU SINGH SABHA – HOUNSLOW
JANUARY 2025 – VOL XXXIII ISSUE 1

Baba Deep Singh ji, born in Amritsar district on January 20, 1862, is one of the most hallowed martyrs of the Sikh Faith. Working with Bhai Mani Singh, Scholar Baba Deep Singh ji extended the Adi Granth. Having had training from Guru Gobind Singh ji, Warrior Baba Deep Singh ji engaged Abdali's forces, at age 75, and despite suffering a fatal blow to his neck, reached the Amritsar Darbar Sahib Parkarma (as he had vowed to do) as martyr.

NOTE: THIS PUBLICATION CONTAINS SCRIPTURE - KINDLY HANDLE WITH CARE & UTMOST RESPECT

PROGRAMME

Gurdwara Sri Guru Singh Sabha Hounslow

Monday – Saturday (Exc Tuesday)		Tuesday		Sunday	
4:00 AM	Parkash	4:00 AM	Parkash	4:00 AM	Parkash
5:00 AM	Nitnem	5:00 AM	Nitnem	5:00 AM	Nitnem
6:00 AM	Simran	6:00 AM	Simran	6:00 AM	Simran
6:30 AM	Asa Di Var	6:30 AM	Asa Di Var	6:30 AM	Asa Di Var
7:45 AM	Ardaas	7:45 AM	Ardaas	7:45 AM	Ardaas
10:00 AM	Kirtan	10:00 AM	Kirtan	8:00 AM	Akhand Paath/Sehaj Paath Bhog Sukhmani Sahib
10:45 AM	Katha	10:30 AM	Katha	9:00 AM	Kirtan
11:30 AM	Ardaas	11:00 AM	Sukhmani Sahib Path	9:45 AM	Ardaas
		12:30 PM	Ladies Kirtan	10:00 AM	Youth Kirtan
		2:00 PM	Ardaas	11:00 AM	Kirtan
				12:00 PM	Katha
				1:00 PM	Kirtan
				2:00 PM	Ardaas
EVENING		EVENING		EVENING	
6:00 PM	Rehraas	6:00 PM	Rehraas	6:00 PM	Rehraas
6:30 PM	Kirtan	6:30 PM	Kirtan	6:30 PM	Kirtan
7:00 PM	Katha	7:00 PM	Katha	7:00 PM	Katha
7:30 PM	Ardaas	7:30 PM	Ardaas	7:30 PM	Ardaas
8:00 PM	Sukhasan	8:00 PM	Sukhasan	8:00 PM	Sukhasan

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

GURDWARA SRI GURU SINGH SABHA

Alice Way, off Hanworth Road, Hounslow, Middlesex, TW3 3UD

Enquiries: 020 8577 2793 Email: khalsa@sgss.org Website: www.sgss.org

Registered No. 75990 as a place of worship under the Worship Registration Act 1855
Registered Charity No. 83314 Inland Revenue Ref. CC 15570

Note: All views expressed in this bulletin are those of the authors, and not necessarily of GSGSS Hounslow.

DAILY OPENING TIMES:

Gurdwara: 4:00am to 8:00pm

Main Office: 10:00am to 6:00pm

Matrimonial: 10:00am to 1:00pm. Closed Bank Holidays.

Library: Tuesdays 11:00am - 1:30pm Sundays 11:00am – 1:30pm

Contact via email marriages@sgss.org

January 2025

Important Days	Event	Nanakshahi Days	
		January ਪੋਹ / ਮਾਘ	February ਮਾਘ / ਫੱਗਣ
Sangrand ਸੰਗਰਾਂਦ	New Month Start Date	14	
Prakash/ Avtar (Birthday) Gurgurb, Gurgaddi, Shaheedi (Martyrdom), Jyoti Jot/ Barsi			
Guru Gobind Singh ji	Prakash	5	
Guru Har Rai ji	Prakash	31	
Historical Dates - Events & Festivals			
Lohri Event	Harvest Celebration	13	
Mela Magi Mukatsar	Mela	14	
Baba Deep Singh ji	Birthday	27	
Vadaa (Major) Ghalughara	Genocide		8
Sahibzada Baba Ajit Singh ji	Birthday		11
Saka Nankana Sahib	Shaheedi		21

Dear Sangat Jee – ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ; ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਿਹ!

New Year Greetings!

On behalf of our Gurdwara we wish every one and all of our Sangat the very best of health and Chardi Kala happiness for the coming New Year 2025.

Guru Sahiban ji's Parkash Utsav

Heartiest congratulations to all on the Gurburb of Guru Gobind Singh ji on the 5th January, and the Gurburb of Guru Har Rai ji on the 31st January, 2025.

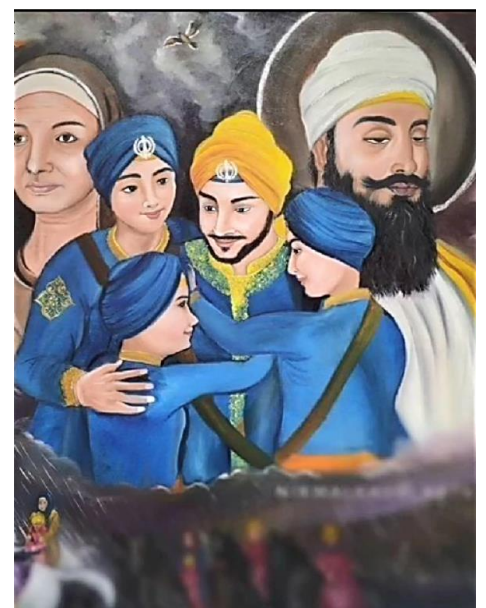
Akhand Paths were held during the last two months to commemorate the Shaheeds during the months of Maghar ਮੱਘਰ and Poh ਪੋਹ (overlapping with November and December).

Periods of Supreme Sacrifice, which are still fresh in our minds as we recall the ultimate sacrifice of the sacred family - Shaheedi of Guru Gobind Singh ji's Father (24 November, ਮੱਘਰ), Mother and the Chaar Sahibzadeh (21, 26 December, ਪੋਹ).

Guru Tegh Bahadur ji laid his life for Humanity – for freedom of Worship, Equality and Righteousness - along with the three Gursikhs, brothers Bhai Mati & Sati Das, and Bhai Dayal Das.

We recall the ultimate sacrifice of the four Sons of Guru Gobind Singh ji: Baba Ajit Singh ji, Baba Jujhar Singh ji, Baba Zorawar Singh ji and Baba Fateh Singh ji, as well as Guru Sahib's mother, Mata Gujar Kaur ji – who all gave their lives fearlessly in defence of the Sikh faith.

May we never forget the lessons of our young history that give us the strength to always stand for Justice, Righteousness, Equality and tolerance of others.

Support Functions Update: Committee progress during December follows:

Estate Maintenance Hardeep Singh & Onkar Singh

Lift Replacement: We have four quotes for lift replacement in the main building. Satpal Singh Sekhon will present his Analysis Matrix in the next meeting to allow the relative merits of each solution to be assessed and the most appropriate selection to be made. As this is a very costly replacement, we are most grateful for the generous donations made by members of the Sangat.

Boilers & AC: Mr. Sandeep Singh Brar, the boiler and AC specialist, is preparing a summary of his three options for ways of implementing the solution for fixing the boilers, heating and the AC. A way forward will then be selected at the next meeting of the EC.

Provisions I Mohinder Singh & Office

Code of conduct in working practices, dealing with all sevadars and the Sangat to be addressed by regular feedback meetings.

Provisions II Onkar Singh & Harjinder Singh

Health & Safety First Aid training for all Staff and the Granthis is planned for a January 2025 date, to be confirmed shortly.

Proposals to control the trespassing from the side entrance are being developed.

Well-Being & Chaplaincy services need to be better communicated to the Sangat and to help in this regard, these services will be put on the website, which now has all the 2024 Gobind Marg Monthly issues. The GM bulletin contains visit report articles by the Sevadars after each visit.

Event Bookings: During December, the services in support of the Sangat were:

Weddings	3	School Visits	3
Sukhmani Sahib Path/Kirtan	26	Funerals	7
Sehaj Path/Akhand Path	9	Trips/ Lectures	0

Health & Safety: Everyone should continue to follow the Government Covid-19 guidelines to keep themselves and the Sangat safe. Whenever possible please observe social distancing, wear face covering and wash hands frequently.

Show Your Gratitude: Donations to the Gurdwara to help run the Sangat services are gratefully received, as are donations for the land effort; this can be done in one of three ways:

By Cheque: Payable to Sri Guru Singh Sabha Hounslow and posted/delivered to
Gurdwara Sri Guru Singh Sabha, Alice Way, Hounslow, TW3 3UD

Online: Donations can be made online at www.sgss.org/donate

BACS: Barclays Bank, Sort code 20 96 55 and Account No. 00859095.

Guru Nanak Sahib ji's Japji Sahib bani is widely recognized as the quintessence of the entire Sri Guru Granth Sahib ji. This month we elaborate **Pauri 17** of this deeply revealing bani.

Verse	Japji Sahib Pauri 17	Glossary	Contextual Meaning
1	ਅਸੰਖ ਜਪ ਅਸੰਖ ਭਾਉ ॥	ਅਸੰਖ ਭਾਉ	ਅਨਗਿਣਤ, ਬੇਅੰਤ (ਜੀਵ)। ਪਿਆਰ।
2	ਅਸੰਖ ਪੂਜਾ ਅਸੰਖ ਤਪ ਤਾਉ ॥	ਤਪ-ਤਾਉ	ਤਪਾਂ ਦਾ ਤਪਣਾ। (ਤਪ = Penance)
3	ਅਸੰਖ ਗਰੰਥ ਮੁਖਿ ਵੇਦ ਪਾਠ ॥	ਮੁਖਿ ਗਰੰਥ ਵੇਦ ਪਾਠ	ਮੂੰਹ ਨਾਲ। ਵੇਦਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਪਾਠ।
4	ਅਸੰਖ ਜੋਗ ਮਨਿ ਰਹਹਿ ਉਦਾਸ ॥	ਜੋਗ ਮਨਿ ਰਹਹਿ ਉਦਾਸ	ਜੋਗ ਸਾਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ਮਨ ਵਿਚ। ਉਪਰਾਮ (<i>indifferent</i>) ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
5	ਅਸੰਖ ਭਗਤ ਗੁਣ ਗਿਆਨ ਵੀਚਾਰ ॥	ਗੁਣ ਵੀਚਾਰੁ ਗਿਆਨ ਵੀਚਾਰੁ	ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ। (ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ) ਗਿਆਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ।
6	ਅਸੰਖ ਸਤੀ ਅਸੰਖ ਦਾਤਾਰ ॥	ਸਤੀ ਦਾਤਾਰ	ਸਤ ਧਰਮ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ। ਦਾਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ।
7	ਅਸੰਖ ਸੂਰ ਮੁਹ ਭਖ ਸਾਰ ॥	ਸੂਰ ਮੁਹ ਭਖ ਸਾਰ	ਸੂਰਮੇ, ਜੋਧੇ। ਮੂੰਹਾਂ ਉੱਤੇ। ਸਾਰ ਭਖਣ ਵਾਲੇ, ਲੋਹਾ ਖਾਣ ਵਾਲੇ, ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰ ਸਹਿਣ ਵਾਲੇ।
8	ਅਸੰਖ ਮੋਨਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ਤਾਰ ॥	ਮੋਨਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ਤਾਰ	ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ। ਲਿਵ ਦੀ ਤਾਰ ਲਾ ਕੇ, ਇਕ-ਰਸ ਲਿਵ ਲਾ ਕੇ, ਇਕ-ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ (<i>concentration</i>) ਜੋੜ ਕੇ।
9	ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥		ਅਰਥ: ਮੇਰੀ ਕੀਹ ਤਾਕਤ ਹੈ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤਿ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਾਂ?
10	ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥		(ਹੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ!) ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਇਕ
11	ਜੇ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥		ਵਾਰੀ ਭੀ ਸਦਕੇ ਹੋਣ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ
12	ਤੂੰ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੭॥		(ਭਾਵ, ਮੇਰੀ ਹਸਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੁੱਛ ਹੈ)। ਹੇ ਨਿਰੰਕਾਰ! ਤੂੰ ਸਦਾ ਅਟੱਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈਂ, ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਉਹੀ ਕੰਮ ਭਲਾ ਹੈ (ਭਾਵ, ਤੇਰੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਠੀਕ ਹੈ) ।17।

ਪੰਜਾਬੀ ਅਰਥ

1	(ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿਚ) ਅਨਗਿਣਤ ਜੀਵ ਜਪ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਬੇਅੰਤ ਜੀਵ (ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲ) ਪਿਆਰ (ਦਾ ਵਰਤਾਉ) ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
2	ਕਈ ਜੀਵ ਪੂਜਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਅਨਗਿਣਤ ਹੀ ਜੀਵ ਤਪ ਸਾਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
3	ਬੇਅੰਤ ਜੀਵ ਵੇਦਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਪਾਠ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
4	ਜੋਗ ਦੇ ਸਾਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੇਅੰਤ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ (ਮਾਇਆ ਵਲੋਂ) ਉਪਰਾਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
5	ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਅਨਗਿਣਤ ਭਗਤ ਹਨ, ਜੋ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ,...
6	ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਦਾਨੀ ਤੇ ਦਾਤੇ ਹਨ।
7	ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਬੇਅੰਤ ਸੂਰਮੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹਾਂ ਉੱਤੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋ ਕੇ (face to face) ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰ ਸਹਿੰਦੇ ਹਨ,...
8	ਅਨੇਕਾਂ ਮੇਨੀ ਹਨ, ਜੋ ਇਕ-ਰਸ ਬ੍ਰਿਤੀ ਜੋੜ ਕੇ ਬੈਠ ਰਹੇ ਹਨ।
9-12	[ਅਰਥ ਉਪਰ ਵੇਖੋ ਜੀ।]
ਭਾਵ ਪੌੜੀ 17	ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅੰਤ ਲੱਭਣਾ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਰਿਹਾ, ਜਗਤ ਵਿਚ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗੋ ਜੋ ਜਪ, ਤਪ, ਪੂਜਾ, ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਪਾਠ, ਜੋਗ, ਸਮਾਧੀ ਆਦਿਕ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਲੇਖਾ ਮੁੱਕਣ ਜੋਗਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। 17।

English Rendition

1	In Parmatma's Creation innumerable beings are chanting His praises, countless beings are living a life of love toward others.
2	Many beings are worshiping Him. Innumerable beings are undergoing penances as they yearn for Him.
3	Countless beings are reciting the Vedas and other religious texts orally.
4	Large numbers of beings who practice the methods of yoga lead an existence indifferent to Maya.
5	In Akal Purakh's creation there are innumerable devotees engaged in contemplating the qualities of the omniscient (all-knowing) Akal Purakh,...
6	..there are many bestowers and benevolent donors.
7	In the creation of Akal Purakh, there are endless heroes who bear the blows of the shastras while facing their foes.
8	There are many quiet contemplaters, who sit together with focused concentration.
9-12	What is my power to contemplate the nature of the Creator? O Prabhu, I am not able to offer You the sacrifice of intense devotion even once (meaning, my being is so very despicable). O Nirankar! You are immutable, what pleases You is necessarily the right course of action (that is, it is always right to live according to Your Will).
Pauri 17	Quite apart from finding the extent of Datta's Creation, if one starts by concentrating only on those people in the world who are engaged in <i>Japa, Tapa, Puja, yoga, samadhi</i> , reading religious books, and so forth, then this account alone will be endless. 17.

ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਤੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਤੇ ਮਾਤਾ ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਆਪ ਦਾ ਬਚਪਨ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬੀਤਿਆ ਤੇ ਆਪ ਦੀ ਧਾਰਮਕ ਵਿਦਿਆ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ, ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪ ਕੋਮਲ ਚਿੱਤ ਸਨ ਪਰ ਸ਼ੀਰ ਬੜੇ ਕਰਕੇ ਤਕੜੇ ਬਲਵਾਨ, ਬੀਰਤਾ ਦੇ ਪੁੰਜ ਭੀ ਸਨ। ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਇਕ ਖੁਲਾ ਚੋਲਾ ਪਹਿਨੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਚੋਲੇ ਦੇ ਪੱਲੇ ਨਾਲ ਲਗ ਕੇ ਕੁਝ ਫੁੱਲ ਟੁੱਟ ਕੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਡਿਗ ਪਏ। ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਦਾ ਮਨ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਇਹ ਫੁੱਲ ਟੁੱਟ ਕੇ ਮਿਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲ ਗਏ। ਉੱਤੋਂ ਜਦ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਭੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਖੁਲਾ ਚੋਲਾ ਪਹਿਨਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੰਕੋਚ ਕੇ ਚਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਤੇ ਇਤਨਾ ਗਹਿਰਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਆਪ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਚੋਲੇ ਦੇ ਪੱਲੇ ਇਕਠੇ ਕਰਕੇ ਚਲਦੇ ਰਹੇ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗਿਆਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਪ ਦੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਹੀ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਿਰਭੈ, ਸੁਰਬੀਰਤਾ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤਰਸ, ਦਇਆ, ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਕੋਮਲਤਾ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਸੀ।

ਸਾਲ ੧੬੪੪, ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦੇ ਸੁਰਗਵਾਸ ਹੋਣ ਉਪ੍ਰੰਤ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਮਿਲੀ। ਆਪ ਨੇ ਭੀ ੨੨੦੦ ਜੁਆਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਖੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਆਦਿ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰਖਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ ਪਰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਗੋਂ ਜਿਉਂਦੇ ਪਕੜ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਆਪ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਭੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆਪ ਨੇ ਇਕ ਚੰਗੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਬਿਮਾਰ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਦਵਾਦਾਰੂ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਇਕ ਵਾਰੀ ਮਾਲਵਾ ਤੇ ਦੁਆਬੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਯਾਰ ਬੇਰਾ ਖਾਂ ਨੇ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਪਾਹੀਆਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਕਾਫਲੇ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਹੌਸਲੇ ਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਹਾਰ ਹੋਈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਏਥੇ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾ ਵਾਸਤੇ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬੇਟਾ ਦਾਰਾਸ਼ਿਕੋਹ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਹਰ ਤਰਾਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਉਹ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਆਖਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਚਿਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਤੋਂ ਦਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਭੇਜ ਦਿਤੀ ਤੇ ਦਾਰਾਸ਼ਿਕੋਹ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਜਗੀਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਾ ਕੀਤੀ।

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨ ਦੇ ਚਾਰ ਬੇਟਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਖ਼ਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜੰਗ ਹੋਈ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਪਰ ਇਕ ਚਲਾਕ ਤੇ ਮੱਕਾਰ ਇਨਸਾਨ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੇ ੩ ਵੱਡੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਦਾਰਾਸ਼ਿਕੋਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤੇ ਇਕ ਚੰਗਾ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਦਾਰਾ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਉਸ ਪਿੱਛੇ ਫੌਜ ਲਗਾ ਦਿਤੀ। ਦਾਰਾ ਆਪਣੇ ਬਚਾ ਵਾਸਤੇ ਲਾਹੌਰ ਵਲ ਨੂੰ ਦੌੜਿਆ। ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਪੁੱਜ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ, ਜੋ ਉਸ ਵਕਤ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਪਾਰ ਕੀਤਾ।

ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਮਗਰੋਂ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਗਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਰਾਸ਼ਿਕੋਹ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਬੁਲਾ ਭੇਜਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪ ਤਾਂ ਨਾ ਗਏ ਪਰ ਆਪਣੇ ਵਡੇ ਬੇਟੇ ਰਾਮ

ਰਾਇ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਪੁਛਿਆ ਜਾਵੇ ਉਸ ਦਾ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ। ਰੁਹਬ ਹੇਠ ਆ ਕੇ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ। ਕਰਾਮਾਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਣੀ। ਜਦ ਰਾਮ ਰਾਇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਜਾ ਤਾਂ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਚੰਗਾ ਆਦਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜੋ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪੁਛਗਿਛ ਕੀਤੀ ਉਸ ਦਾ ਠੀਕ ਬਣਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ 'ਮਿਟੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀ ਪੇੜੈ ਪਈ ਕੁਮ੍ਹਿਹਆਰ ॥ ਘੜਿ ਭਾਂਡੇ ਇਟਾ ਕੀਆ ਜਲਦੀ ਕਰੇ ਪੁਕਾਰ ॥ ਬਾਰੇ ਪੁਛਿਆ ਤਾਂ ਰਾਮ ਰਾਇ ਰੁਹਬ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡਰ ਗਿਆ। ਕਹਿਣ ਲਗਾ, " ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਗ਼ਲਤ ਦਸਿਆ ਹੈ। 'ਮਿਟੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਿਟੀ ਬੇਈਮਾਨ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ "। ਇਸ ਤੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਰਾਮ ਰਾਇ ਨੂੰ ਦੂਨ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਜਾਰੀਰ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ। ਜਦ ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਰਾਮ ਰਾਇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ, ਤੇ ਇਹ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਾਮ ਰਾਇ ਸਾਡੇ ਮੱਥੇ ਨਾ ਲਗੇ।

ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਲਾਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਪਰਚਾਰ ਲਈ ਚਾਰ ਧੂਣੇ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਹਰਿ ਇਕ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਇਕ ਸਿੱਖ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਕੀਤੀ।

੧. ਸੁਥਰੇਸ਼ਾਹੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਬਾਰਾਮੂਲਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਿਸੇ ਖਤਰੀ ਦੇ ਘਰ ਇਕ ਪੂਰੇ ਦੰਦਾਂ ਵਾਲਾ ਲੜਕਾ ਜੰਮਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਸ਼ਗਨ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ, ਜੋ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੇ ਇਹ ਬੱਚਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਉਹਨਾਂ 'ਸੁਥਰਾ' ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਬੜਾ ਹਸਮੁਖ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖੀ ਪਰਚਾਰ ਤੇ ਲਾਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਅਖਾਣ ਅਜ ਤਕ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ :-

'ਕੋਈ ਮਰੇ, ਕੋਈ ਜੀਵੇ, ਸੁਥਰਾ ਬੋਲ ਪਤਾਸੇ ਪੀਵੇ।'

'ਹਰ ਦਮ ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹ, ਧਰਮ ਦਾ ਬੇੜਾ ਬੰਨੇ ਲਾ।'

੨. ਭਗਤ ਭਗਵਾਨੀਏ ਭਗਤ ਭਗਵਾਨ ਗਿਰ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੰਨਿਆਸੀ ਮਹਾਤਮਾ ਸਨ। ਆਪ ੩੬੦ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਮੰਡਲੀ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਆਏ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਣ ਲਈ ਕੀਰਤਪੁਰ ਪਹੁੰਚੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਦਾਸੀ ਮਤਿ ਧਾਰਿਆ ਪਰ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਂ ਮਿਲੀ। ਫਿਰ ਸਿੱਖੀ ਧਾਰਨ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਵਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਿਥੇ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ੩੭੦ ਕੇਂਦਰ ਆਪਣੇ ਚੇਲੇ ਉਦਾਸੀ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ।

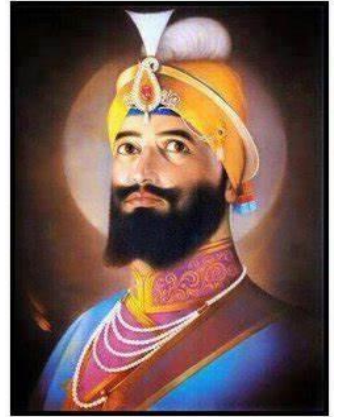
੩. ਸੰਗਤ-ਸਾਹਿਬੀਐ ਇਸ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਭਾਈ ਸੰਗਤੀਆ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਂ 'ਭਾਈ ਫੇਰੂ' ਰਖ ਦਿੱਤਾ। ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇਹ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਤਕਰੀਬਨ ੧੨ ਸਾਲ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੂਨੀਆਂ ਕਸੂਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਮਸੰਦ ਥਾਪਿਆ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਲਾਇਆ। ਜਦ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਜੀ ਨੇ ਮਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਸੰਗਤ ਸਾਹਿਬ' ਕਹਿ ਕੇ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਚਾਰ ਮਸੰਦ - ਭਾਈ ਬਹਿਲੇ, ਭਾਈ ਭੁੰਦੜ, ਭਾਈ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਭਾਈ ਭਗਤੂ ਨੀਅਤ ਕੀਤੇ।

ਆਪਣਾ ਅੰਤ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਆਇਆ ਜਾਣ ਕੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਲਈ ਨੀਅਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ੬ ਅਕਤੂਬਰ ੧੬੬੧ ਨੂੰ ਕੀਰਤਪੁਰ ਵਿਖੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਏ। ਆਪ ਦੀ ਦੇਹ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਸਤਿਲੁਜ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਪਾਤਾਲ ਪੂਰੀ' ਗੁਰ ਅਸਥਾਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਪਰਕਾਸ਼ ੨੨ ਦਸੰਬਰ ੧੬੬੬ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ (ਬਿਹਾਰ) ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ੫ ਸਾਲ ਉਥੇ ਹੀ ਗੁਜਰੇ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਅਸਾਮ ਦੀ ਫੇਰੀ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਤੇ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਭੀ ਪੰਜਾਬ ਬੁਲਾ ਲਿਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਏਥੇ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖੀ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਆਪ ਜਿਥੇ ਭੀ ਜਾਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਦੀਆਂ ਤਿਆਗ ਕੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੇਣ, ਧਰਮ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨ, ਵੰਡ ਕੇ ਛਕਣ ਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਰਖਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਲਗਦੀਆਂ ਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬਦਲਾ ਆਉਣਾ ਅਰੰਭ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾਗਰਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ।

ਮੁਗਲ ਖਾਨਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ। ਇਹ ਚਾਰ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਤਖਤ ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਟੜ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਾਦੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜੇ ਨਾ ਮੰਨਣ ਤਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਕਮ ਨੇ ਸਖਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਭਾਵ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਬਚਾਵਣ ਲਈ ਆਪ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਨਾ ਲਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨੌਂ ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਥਾਪ ਕੇ ਆਪ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ।

ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਬਿਤਾਇਆ ਜਿਥੇ ਆਪ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ, ਫਾਰਸੀ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੇ ਘੋੜਸਵਾਰੀ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਲਈ। ਅਨੰਦਪੁਰ ਆ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਰਜਾ ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਿੰਦਿਆਂ ਹਥੋਂ ਅਤੀ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਭੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਚਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਤੇ ਅਜੇਹੀ ਕੌਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕੇਵਲ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਖਲਾਫ ੩ ਵਡੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਸਨ, ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ, ਹਿੰਦੂਪਹਾੜੀ ਰਾਜੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਪਰਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰੁੱਸੇ ਹੋਏ ਮੀਣੇ ਭਾਵ ਪਿਰਥੀਏ, ਰਾਮਰਾਈਏ, ਧੀਰਮੱਲੀਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਢੀ ਘਰਾਣੇ। ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਸੀ। ਫਿਰ ਭੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜੇਹੀ ਕੌਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰ, ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦਿਆਂ ਲਈ ਤਰਸ ਤੇ ਜੀਵਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਤੇ ਹਥ ਵਿਚ ਤਲਵਾਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੋ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਜੋ ਲੁਕ ਛੁਪ ਨਾ ਸਕਣ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਤੇਜ ਪਰਤਾਪ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵਧਣ ਲਗਾ ਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੋਭਾ ਹੋਣ ਲਗੀ। ਸਨ ੧੬੯੯ ਦੀ ਵਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਕਰਕੇ ਤਕਰੀਬਨ ਅੱਸੀ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮਰਤ ਛਕਾ ਕੇ ਸਿਖਾਂ ਤੋਂ ਸਿੰਘ ਬਣਾਇਆ।

ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਡਰ ਪੈਣ ਲਗਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਛੇੜ ਛਾੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਸਿਲਸਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਜੰਗਾਂ ਭੰਗਾਣੀ, ਨਦੌਣ, ਗੁਲੇਰ, ਅਨੰਦਪੁਰ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਤੇ ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਲੜੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆਪ ਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਬਾਬਾ ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਫਤੇਹਿ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਰਹੰਦ ਵਿਖੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨੀਹਾਂ ਵਿਚ ਚਿਣਵਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚਲ ਕੇ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਬੋ ਕੀ ਤਲਵੰਡੀ ਪੁਜੇ ਤੇ ਉਥੇ ਆਪ ਨੇ ਕੋਈ ਇਕ ਸਾਲ ਰਹਿ ਕੇ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲਖਾਈ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਵਲ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਹਣਤਾਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅੰਤ ਆਪ ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿਥੇ ਸੂਬਾ ਸਰਹੰਦ ਵਲੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ੨ ਪਠਾਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛੁਰਾ ਪੇਟ ਵਿਚ ਮਾਰ ਕੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਘਾਤਿਕ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਤੇ ਆਪ ੭ ਅਕਤੂਬਰ ੧੭੦੮ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਗਏ।

ਨਾ ਕਹੂੰ ਅਬ ਕੀ, ਨਾ ਕਹੂੰ ਤਬ ਕੀ, ਅਗਰ ਨਾ ਹੋਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਸੁਨੱਤ ਹੋਤੀ ਸਭ ਕੀ। (ਬਾਬਾ ਬੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ)

Parkash Divas of Sarbans Dani Sri Guru Gobind Singh Ji - the Tenth Master will be celebrated all over the Sikh world on 5th January 2017. We attempt a life sketch and his contribution to Sikh world as well as to Indian society. Being the only son of Guru Teg Bahadur Ji and Mata Gujri Ji, he was born at Patna Sahib in 1666 where he spent 4 years of his early life before moving to Paonta Sahib and then to Anand Pur Sahib. At Poanta Sahib he learnt Persian and Sanskrit and also perfected the use of weapons. He prompted his father, Guru Teg Bahadur Sahib to go to Delhi and help the Kashmiri Brahmans to save their religion and Guru ji sacrificed his life for it.

At a very early age Gobind Rai realized that force will have to be met with force if the life style of non Muslims have to be saved. All those people who have been suppressed and trampled over by the rulers and their associates, will have to be empowered to stand against injustice and inequality. Accordingly, after the martyrdom of his father, he organised the community and started training them in martial arts and use of weaponry. Ranjit Nagara inspired people. Very tall Nishan Sahib symbolised the start of campaign. Frequent Keertan Darbars were held and Dhadi Jathas recited ballads full of zeal and chivallary, which warmed up the frozen blood in the bodies of young men and prepared them for the struggle. Aurangzeb had prohibited the use of weapons and horse riding to the Non Muslims. Guru Ji defied the royal orders and trained his followers in horse riding and use of weaponry.

It may be pointed out here that normally battles are fought mostly for woman, wealth or territory. Guru Gobind Singh fought 13 battles against hill chiefs or royal army but they were all against injustice and inequality and he was victorious most of the time. The battle of Anand Pur in 1704 however was consequential in the sense that a huge army of nearly 10 lakhs soldiers surrounded, a few 40 people inside the fort for eight months and starved them. He was obliged to leave the fort. Then he went towards Ropar and took shelter at Chamkaur Sahib. His two elder sons were

martyred fighting along with other Sikhs at Chamkaur Sahib and two younger sons were bricked alive by Wazir Khan, the Governor of Sirhind. All of them preferred to die rather than to accept conversion to Islam.

Battles were fought at these places either against hill chiefs or royal army or both:

1. Bhangani April 1686	2. Nadaun 20/3/1688	3. Anand Pur Dec. 1695	4. Guler (Kangra) Feb. 1696
5. Bisauli 1696	6. Bhulan 1699	7. Bilas Pur Aug. 1701	8. Lohgarh Oct. 1701
9. Nirmohgarh 1702	10. Anand Pur Sahib 1703		
11. Anand Pur Sahib 1704	12. Chamkaur Sahib 22 Dec. 1704	13. Mukatsar January 1705	

No territory was annexed by Guru Ji where he came out victorious.

Ultimately Guru Ji reached Khidrane di-Dhab where 40 Muktas died fighting against royal army. From there he went towards Nander. He deputed Banda Singh Bahadur to go to Panjab and punish those who were responsible for unjust oppression on innocent people. In 1708, an employee, prompted by Wazir Khan, Nawab of Sirhind stabbed Guru Gobind Singh which turned out to be fatal. Before leaving this world he nominated holy Granth as the last eternal Guru and advised all the Sikhs to accept and follow the teachings of Guru Granth Sahib in day-to-day life.

ਆਗਿਆ ਭਈ ਅਕਾਲ ਕੀ ਤਬੀ ਚਲਾਇਓ ਪੰਥ
ਸਭ ਸਿਖਨ ਕੋ ਹੁਕਮ ਹੈ ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ ॥

Contribution of the Tenth Master to Sikhi is tremendous and unique. Guru Ji did not do anything which could benefit him or his family. Infact he did everything for Sikh Panth - for the Sikhs of that time, Sikhs of the present and of the future. No wonder :

ਨਾ ਕਹੂੰ ਅਬ ਕੀ, ਨਾ ਕਹੂੰ ਤਬ ਕੀ
ਅਗਰ ਨਾ ਹੋਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਸੁੰਨਤ ਹੋਤੀ ਸਭ ਕੀ । (ਅੱਲਾ ਯਾਰ ਖਾਂ ਜੋਗੀ)

As non-Sikh writers see him...

Here are some brief opinions of renowned historians:

1. Sadhu T.L. Waswani - In his book 'Sikh Sanctuary'

T.L. Waswani writes: "Guru Gobind Singh has a multi-fold Personality. He had 'Honeyed Humility of Guru Nanak Dev, 'Lamb-like virtue' of Jesus; spiritual wisdom of Mahatma Budh, Bubbling energy of Hazrat Mohammed, Sun-kissed Glory of Lord Krishna, Abiding Discipline like Sri Ram Chandar and Royal Glamour of a king.

2. **Swami Maheshwra Nand**

In his book "Chatur Varna Bharat Sameeksha", he writes that by administering Amrit to people, Guru Ji got rid of evil of caste system in India. He was pioneer of secularism and democracy. His message of human respect and tolerance is as good today as it was important at that time.

3. **Sir Gokal Chand Narang:** 'Sikh Gurus practised what they preached and infused a new spirit among the community thus turned raw iron into steel.

4. **Sir Indu Bhushan Bannerjee** ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ:

ਗਿਦੜੋਂ ਸੇ ਮੈਂ ਸ਼ੇਰ ਬਣਾਉਂ।
ਚਿੜੀਉਂ ਸੇ ਮੈਂ ਬਾਜ਼ ਤੁੜਾਉਂ।
ਸਵਾ ਲਾਖ ਸੇ ਏਕ ਲੜਾਉਂ।
ਤਭੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਕਹਾਉਂ।

Guru Gobind Singh proved it right when he made the down trodden, life less people combat against injustice tyranny and oppression.

5. J.D. Cunningham: "Thus Gobind Singh turned his disciples into heroes" who could dare the lion in his own den

Guru Ji wrote to Aurangzeb:

“ਚੂੰ ਕਾਰ ਅਜ਼ ਹਮਾ ਹੀਲਤੇ ਦਰ ਗੁਜ਼ਸ਼ੱਤ
ਹਲਾਲ ਅਸਤ ਬੁਰਦਨ ਬ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ ਦਸਤ । (ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ)

6. **Swami Viveka Nand:**

Swami Viveka Nand was much impressed by the personality of Guru Gobind Singh. In his lectures he often used to mention the principles of Sikh religion and brave deeds of Guru Ji. He analysed the Amrit Sanchar and its effects and witnessed the ceremony with his own eyes. He realised that it was a very effective leveler of society where all people belonging to high caste or low caste have Amrit from the same vessel and joined Khalsa brotherhood leaving behind their original caste.

7. **Daulat Rai Arya**

In the beginning of last century, Daulat Rai Arya authored a book "Sahib-i-Kamal Guru Gobind Singh" and paid a wonderful tribute to Guru Ji. The whole of book is very interesting but only one quotation can be appended here:

“ਹਿੰਦੂ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬੁਝੇ ਹੋਏ ਦੀਵੇ ਸਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਦੀਵੇ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਵੱਟੀ ਰੱਖੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਜਿਗਰ ਦਾ ਖੂਨ ਪਾ ਕੇ ਕਸ਼ਤਰੀਪੁਣੇ ਦੀ ਅਗਨੀ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਲਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦੀਪਕ ਜਲਾਇਆ ਕਿ ਮੁਰਦਾ ਕੌਮ ਜੀਵਨ ਰੰਗਮੰਚ ਵਿਚ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋ ਉਠੀ। ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀਪਕ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਦਾ ਮਾਣ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ।”

* * * * *

8. **Kartar Singh Ballagan**, a recent Panjabi poet has written some beautiful lines on the power of Amrit:

ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਵੀ ਬਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਭਾਰੀ,
ਉਸਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸ਼ਾਨ ਹੋਸੀ,
ਸਵਾ ਲਖ ਨਾਲ ਇਕ ਲੜਾਨ ਵਾਲਾ,
ਕਲਗੀਧਰ ਖੁਦ ਕਿਡਾ ਬਲਵਾਨ ਹੋਸੀ? (ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਲੱਗਣ)

❦ *Waheguru Jee Ka Khalsa Waheguru Jee Ki Fateh* ❦

In part two of this vichaar on spiritual preaching we learnt from Gurbani verses by our Guru Sahiban that the Gurus' Bani shows the society a spiritual path to reform their ways of degraded materialistic lives, with pure wisdom. When Guru Nanak Sahib started to preach Naam Simran and Spiritual wisdom to the general public, they were deluded by rituals and make-belief performances by their religious greedy leaders. There was no spark of spiritual truth or wisdom in the preaching. The public were leading lives not devoid of vice, lust, anger, greed, attachment and ego. This would result in them loving their false ways. They were far from the divine virtues of pure love, Naam nector and Amrit essence of Divinity.

Our Guru Sahiban have given us Divine Gurbani so that we can earn and learn to live a spiritual pure life according to the divinity. But even today the majority of the public's state of living is almost the same as in the times before our Gurus. The Sikh society is busy with ceremonies in the Gurdwaras being performed according to their mind's enjoyments. I have observed that some Sikh religious (ਕਥਾ ਕਾਰੀ ਤੇ ਲੀਡਰ) performers and leaders are not always preaching spiritual messages in the sacred Divine Gurbani, but often have a tendency to make the programmes interesting according to the occasion and the public's shallow materialistic minds.

In the present times according to a seeker's observation: The world population is drowning in egoistic, fallacy and misunderstood living. It is not aware of spiritual divine wisdom so is living lives tuned to the intoxication induced by materialistic joy. The general public are not aware of their own true spirit and the life-light which is ever lasting divine love and bliss; full of grace and comfortable divine will.

Here the painful observation is that those who seems to believe in Gurbani and are leading life according to the norms (ਸਿੱਖ ਮਰਿਆਦਾ), the leaders and preachers in what they say or preach there is vast difference in their own way of leading personal false lives 'two faced lives'. Divine Gurbani shows us how to get free from the clutches of materialism (ਮਾਇਆ) and to live in Divine Spiritual freedom. For the seeker to get in tune with wisdom, Gurbani verses say the following:

Ang 269 ਅਵਰ ਉਪਦੇਸੈ ਆਪਿ ਨ ਕਰੈ ॥ One who does not practice what he preaches to others, ਆਵਤ ਜਾਵਤ ਜਨਮੈ ਮਰੈ ॥ shall come and go in reincarnation, through birth and death.

Ang 380 ਉਪਦੇਸੁ ਕਰੈ ਆਪਿ ਨ ਕਮਾਵੈ ਤਤੁ ਸਬਦੁ ਨ ਪਛਾਨੈ ॥ He teaches, but does not practice ^{what} he preaches; he does not realize the essential reality of the Word of the Shabad.

Ang 1369 ਕਬੀਰ ਅਵਰਹ ਕਉ ਉਪਦੇਸਤੇ ਮੁਖ ਮੈ ਪਰਿ ਹੈ ਰੇਤੁ ॥ Kabeer, those who only preach to others - sand falls into their mouths.

ਰਾਸਿ ਬਿਰਾਨੀ ਰਾਖਤੇ ਖਾਯਾ ਘਰ ਕਾ ਖੇਤੁ ॥ They keep their eyes on the property of others, while their own farm is being eaten up.

Now a days Sikh Dharam is being preached via social customs and rituals pleasing to the minds and are made interesting for the general public. This is leading to the leaders and preachers becoming less spiritually inclined and losing the Divine mission that is present in the wisdom and divinity in our Gurbani in Siri Guru Granth Sahib. Divine Gurbani is showing us the path to Parmatma awareness but we have closed our minds and ears to listen deeply to the truth and are not becoming ready to change our ways for better self awareness and to lead lives according to the wisdom and free of ritual bondage of Maya. The Gurbani preaching (ਪਾਠ, ਕੀਰਤਨ, ਕਥਾ, ਜਾਂ ਲੈਕਚਰ) will not affect our inner soul being, if it superficially brushes our mind and entertains our shallow state of being. We may show-off to the sangat that we are very spiritually oriented and practice living Dharmic lives.

Satguru gave us a simple way to merge our soul being into Gurbani so as to let the colours of shabad affect our mind, body and soul through Naam Simran chanting. This is the command (ਹੁਕਮ) of Satguru to the whole Sikh panth because we must adapt according to these four requirements:

1. We must remember that we are not just body, mind and intelligence.
2. Beyond these above, there is our true-self, spirit, soul.
3. We should move our mind from the egoistic materialism prison to the Divine spiritual realm.
4. This Divine spiritual play is difficult but it is possible with the company of true sangat and satguru's Grace (ਕਿਰਪਾ).

So far from our above consideration and thoughts we can say that most of our rituals and efforts to be religious with paid for performances to entertain our relatives and congregations in essence are pointing out that these are all egotistic inclined and sum up as materialistic three-fold superficial rituals. We are egoistic people who act to be simple and noble with the pretended religious lives. We feel no shame in looking down upon others by doing so; but we further feed our own inflated ego.

These Gurbani verses are explaining in more light:

Ang 466 ਹਉ ਵਿਚਿ ਸਚਿਆਰੁ ਕੂੜਿਆਰੁ ॥ In ego they become truthful or false.

ਹਉ ਵਿਚਿ ਪਾਪੁ ਪੁੰਨ ਵੀਚਾਰੁ ॥ In ego they reflect on virtue and sin.

Here what we need to understand is that our efforts to earn Divine virtues through our thoughts, Paath, kirtan, and katha etc are performances not Divine Spirituality. We have to merge our soul spirit with the Shabad by 'Naam Simran' chanting and change our inner soul to Divine Light in order to earn the wisdom of Spiritual living.

By living in our materialistic world we must try to earn Spiritual wisdom and then preach to others instead of living with ego satisfaction. This should not be our final destination in achievement of spiritual wisdom but we must according to Divine command (ਹੁਕਮ) of WAHEGURU try to earn the Grace (ਕਿਰਪਾ) with Satguru's Will and Mercy. These fruits of Gurumat Gian come after we surrender our ego and do self-less hard work (ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ) with daily Naam-Simran this would take us towards our final destination of us becoming Gurmukhs.

In order to earn Satguru's Grace these Gurbani verses shows us the Path that we should follow to becoming spiritual and then preach the Gurumat Gian to the others;

Ang 305 to 306

ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਜੋ ਸਿਖੁ ਅਖਾਏ ਸੁ ਭਲਕੇ ਉਠਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ ॥ One who calls himself a Sikh of the Guru, the True Guru, shall rise in the early morning hours and meditate on the Lord's Name.

ਉਦਮੁ ਕਰੇ ਭਲਕੇ ਪਰਭਾਤੀ ਇਸਨਾਨੁ ਕਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਰਿ ਨਾਵੈ ॥ Upon arising early in the morning, he is to bathe, and cleanse himself in the pool of nectar.

ਉਪਦੇਸਿ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪੁ ਜਾਪੈ ਸਭਿ ਕਿਲਵਿਖ ਪਾਪ ਦੇਖ ਲਹਿ ਜਾਵੈ ॥ Following the Instructions of the Guru, he is to chant the Name of the Lord, Har, Har. All sins, misdeeds and negativity shall be erased.

ਫਿਰਿ ਚੜੈ ਦਿਵਸੁ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਵੈ ਬਹਦਿਆ ਉਠਦਿਆ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ ॥ Then, at the rising of the sun, he is to sing Gurbani; whether sitting down or standing up, he is to meditate on the Lord's Name.

ਜੇ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ ਧਿਆਏ ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੇ ਗੁਰਸਿਖੁ ਗੁਰੂ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ॥ One who meditates on my Lord, Har, Har, with every breath and every morsel of food - that GurSikh becomes pleasing to the Guru's Mind.

ਜਿਸ ਨੇ ਦਇਆਲੁ ਹੋਵੈ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਤਿਸੁ ਗੁਰਸਿਖ ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸੁ ਸੁਣਾਵੈ ॥ That person, unto whom my Lord and Master is kind and compassionate - upon that GurSikh, the Guru's Teachings are bestowed.

ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਧੂੜਿ ਮੰਗੈ ਤਿਸੁ ਗੁਰਸਿਖ ਕੀ ਜੋ ਆਪਿ ਜਪੈ ਅਵਰਹ ਨਾਮੁ ਜਪਾਵੈ ॥ Servant Nanak begs for the dust of the feet of that GurSikh, who himself chants the Naam, and inspires others to chant it.

Waheguru Mehar Karan

CLASSES ON GURMAT GIAN & SIKH CULTURE

**Free Classes for Adults and Children
starting on Sat 11 & Sun 12 January 2025**

In response to Sangat interest, the Gurdwara is pleased to launch **Gurmat Gian classes**, to be held alongside the Panjabi classes:

Every Saturday 12:00 – 1:00pm

Every Sunday 11:00 – 1:00pm

You and your children will be taught to a set syllabus, composed of Gurbani, Sikh history and Gurmat Gian. Key features of interest:

- ❖ A Four Part Set syllabus will be used
- ❖ Progress Tests in October 2025 (optional)

To enrol in these classes, please register your interest in the Main Office, giving your name and contact number.

Classes will be held in the First Floor Classrooms and on the Second Floor, in the Main building.

In Nov 2025, during Guru Nanak Sahib's Parkash Purab, we will hold **Gurmat Gian Trophy Presentation!**

To connect to Shabad Guru, we really need to tap into the emotions and mood that the Gurus were feeling, when they were compiling the actual Shabad. When we can listen (suniah) within and are in tune with our emotions, we can easily shift the state we are in and become more balanced seeing things from a different angle, giving us positive energy, insight and change. It all starts with self-reflection and diagnosis.

By identifying which emotional state we are in, we can shift our mood completely and change our state of mind. Most of the time there are many different emotions all happening at the same time and it can be confusing and overwhelming as well as hard to identify the state of mind we are in. We need to identify what emotions and why these emotions are coming up as well as which drivers and senses are in play.

Bani is Guru and Guru is Bani. Gurbani, guides us, gives us solutions to our problems, gives us insights as well as bring us comfort and support. Gurbani hand in hand with the right Raag (mood) creates the perfect energy shift. It's a beautiful solution to all aspects of our life.

This month we are going to look at Raag Tilang and Raag Tilang Kafi.

Raag Tilang is full of the feeling of having tried hard to impress, but the feeling that the effort made has not been appreciated. However, the atmosphere is not of anger or upset, but of brooding, as the person you are trying to impress is very dear to you.

Raag Tilang - Guru Arjan Dev Ji - Sri Guru Granth Sahib Ji - Ang 724

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੩ ॥

Tilang, Fifth Mehla, Third House:

ਕਰਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਮੁਸਤਾਕੁ ॥

O Creator, through Your creative potency, I am in love with You.

ਦੀਨ ਦੁਨੀਆ ਏਕ ਤੂਹੀ ਸਭ ਖਲਕ ਹੀ ਤੇ ਪਾਕੁ ॥ ਰਹਾਉ ॥

You alone are my spiritual and temporal Lord; and yet, You are detached from all Your creation. //Pause//

ਖਿਨ ਮਾਹਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਦਾ ਆਚਰਜ ਤੇਰੇ ਰੂਪ ॥

In an instant, You establish and disestablish. Wondrous is Your form!

ਕਉਣੁ ਜਾਣੈ ਚਲਤ ਤੇਰੇ ਅੰਧਿਆਰੇ ਮਹਿ ਦੀਪ ॥੧॥

Who can know Your play? You are the Light in the darkness. ||1||

ਖੁਦਿ ਖਸਮ ਖਲਕ ਜਹਾਨ ਅਲਹ ਮਿਹਰਵਾਨ ਖੁਦਾਇ ॥

You are the Master of Your creation, the Lord of all the world, O Merciful Lord God.

ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਿ ਜਿ ਤੁਧੁ ਅਰਾਧੇ ਸੇ ਕਿਉ ਦੇਜਕਿ ਜਾਇ ॥੨॥

One who worships You day and night - why should he have to go to hell? ||2||

ਅਜਰਾਈਲੁ ਯਾਰੁ ਬੰਦੇ ਜਿਸੁ ਤੇਰਾ ਆਧਾਰੁ ॥

Azraa-eel, the Messenger of Death, is the friend of the human being who has Your support, Lord.

ਗੁਨਹ ਉਸ ਕੇ ਸਗਲ ਆਫੂ ਤੇਰੇ ਜਨ ਦੇਖਹਿ ਦੀਦਾਰੁ ॥੩॥

His sins are all forgiven; Your humble servant gazes upon Your Vision. ||3||

ਦੁਨੀਆ ਚੀਜ ਫਿਲਹਾਲ ਸਗਲੇ ਸਚੁ ਸੁਖੁ ਤੇਰਾ ਨਾਉ ॥

All worldly considerations are for the present only. True peace comes only from Your Name.

ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਨਾਨਕ ਬੁਝਿਆ ਸਦਾ ਏਕਸੁ ਗਾਉ ॥੪॥੪॥

Meeting the Guru, Nanak understands; He sings only Your Praises forever, O Lord. ||4||4||

As with Raag Tilang, Raag Tilang Kafi contains the feeling that your effort has been unappreciated, when trying to impress someone. However, in contrast to Raag Tilang, the individual is unperturbed by this feeling. This differentiating aspect arises from the deep love for the person concerned, which prevents the individual from becoming annoyed at the apparent lack of approval.

Raag Tilang - Guru Tegh Bahaadur Ji - Sri Guru Granth Sahib Ji - Ang 726

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੯ ਕਾਫੀ

Tilang, Ninth Mehla, Kaafee:

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

One Universal Creator God. By The Grace Of The True Guru:

ਚੇਤਨਾ ਹੈ ਤਉ ਚੇਤ ਲੈ ਨਿਸਿ ਦਿਨਿ ਮੈ ਪ੍ਰਾਨੀ ॥

If you are conscious, then be conscious of Him night and day, O mortal.

ਛਿਨੁ ਛਿਨੁ ਅਉਧ ਬਿਹਾਤੁ ਹੈ ਫੂਟੈ ਘਟ ਜਿਉ ਪਾਨੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

Each and every moment, your life is passing away, like water from a cracked pitcher. ||1||Pause||

ਰਹਿ ਗੁਨ ਕਾਹਿ ਨ ਗਾਵਹੀ ਮੂਰਖ ਅਗਿਆਨਾ ॥

Why do you not sing the Glorious Praises of the Lord, you ignorant fool?

ਬੂਠੈ ਲਾਲਚਿ ਲਾਗਿ ਕੈ ਨਹਿ ਮਰਨੁ ਪਛਾਨਾ ॥੧॥

You are attached to false greed, and you do not even consider death. ||1||

ਅਜਹੂ ਕਛੁ ਬਿਗਰਿਓ ਨਹੀ ਜੇ ਪ੍ਰਭ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥

Even now, no harm has been done, if you will only sing God's Praises.

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤਿਹ ਭਜਨ ਤੇ ਨਿਰਭੈ ਪਦੁ ਪਾਵੈ ॥੨॥੧॥

Says Nanak, by meditating and vibrating upon Him, you shall obtain the state of fearlessness. ||2||1||

Shabads composed in Raag Tilang and Raag Tilang Kafi can be found on the following links. By accessing these you can appreciate the sounds in which the Gurus meant us to experience these Shabads:

Raag Tilang - Meeraa(n) dhaanaa(n) dil soch - Dr Gurinder Singh Ji

<https://www.youtube.com/watch?v=eTnM3eGTRI8>

Raag Tilang Kafi - Chetna Hai Tow Chet Lai Nis Din Mai Praanee - Professor Surinder Singh Ji

<https://www.youtube.com/watch?v=xbsg-0COeNc>

If you are unable to listen or read Gurbani in Raag, you can sing Waheguru Simran using those feelings of learning and insight to help create the mood of that Raag. Not only do the words of a Shabad bring a new awareness, singing in the correct Raag (mood) can bring a complete shift which can carry on for days and even weeks. You can submerge yourselves in this energy at any time in your life. When we can truly tap into our gaviah (singing) and suniah (listening) only then can the real healing take place.

Next month we will look at Raag Suhee, Raag Suhee Kafi and Raag Suhee Lalit.

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਿਹ।

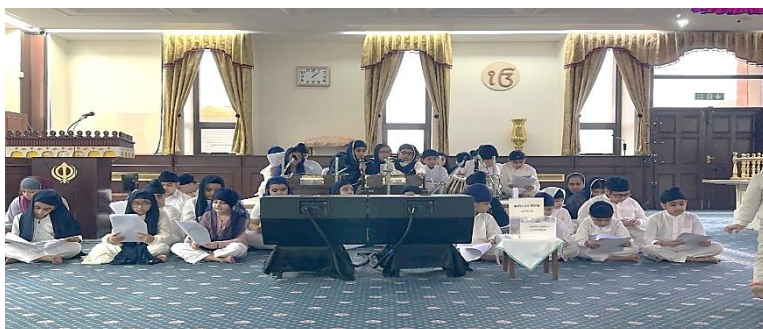
ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮਿਹਰ ਦਾ
ਸਦਕਾ "ਚੜਦੀਕਲਾ ਜੱਥਾ",

ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇ ਅਨੁਸਾਰ
ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ, ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੯, ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ,
ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ, ਰਹਿਰਾਸ ਸਾਹਿਬ, ਅਰਦਾਸ ਅਤੇ
ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾਵਾ ਬਚਿਆ ਪਾਸੇ ਕਰਵਾਉਂਦੇ
ਹਨ, ਬਚਿਆ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਜੱਥੇ ਵਿੱਚ 4 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਤੇ ਲੈ ਕੇ 16 ਸਾਲ ਤੱਕ ਹਿੱਸਾ
ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
"ਚੜਦੀਕਲਾ ਜੱਥਾ"

ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ M: 07883260328

Major Rajinder Singh Dhatt awarded MBE

Major Dhatt, born in pre-partition India in 1921, was at Windsor Castle surrounded by his family as he was made an honorary MBE for services to the South Asian community in the UK.

Major Dhatt, a sergeant major in the British Indian Army and one of the last surviving Sikh soldiers who saw action during the Second World War, said he was “deeply honoured” to receive the award at the age of 103.

Havildar Major Rajindar Dhatt at Windsor Castle
(Andrew Matthews/PA)

Major Dhatt will also receive a royal honour honour at Windsor on Tuesday.

Born in prepartition India in 1921, the 103-year-old is the co-founder of the Undivided Indian Ex-Servicemen's Association which brings together British-Indian war veterans.

Major Dhatt, who fought during the Second World War as a Sergeant Major in the British Indian Army, is being made an honorary MBE for services to the South Asian community in the UK.

He added in a statement: “When I first moved to the UK in 1963, after serving in the British Indian Army during the Second World War, I felt a deep responsibility to highlight the invaluable contributions made by myself and my fellow comrades.

“The Indian Army remains the largest voluntary army in history, yet the sacrifices of its soldiers often went unacknowledged.

“However, receiving an MBE today for my efforts in the UK, a country I have called home for most of my life, feels like the crowning achievement of my journey.”

The path of spiritual enlightenment as defined by the Sikh Gurus forms the basis of Sikh belief and faith. However, Sikhi has an additional dimension that sets it apart from other faiths – it recognises that the inability of the human mind to fully comprehend God means that no one set of beliefs, or any one faith, can claim a monopoly over the ultimate Truth. This is the basis of why Sikhs do not proselytize.

Recently there have been quite a few videos going viral on social media, put out by non-Sikhs, asserting that Sikhs are Hindus; such thoughts and their promotion are repugnant to Sikhs. Let us briefly examine the falsity of the circulating claims.

Guru Nanak Sahib ji is the founder of the Sikh faith. Sikhs follow his teachings, those of his successor Gurus, and the selected writings of the chosen Bhagats (devotees/Seekers) who have been included in the Sri Guru Granth Sahib (SGGS) by Guru Arjan Sahib ji.

Deviation from Traditional Hinduism

Guru Nanak Ji formally ceased to be a traditional Hindu at the age of nine or ten when, in a ceremony arranged by his parents, Guru Sahib declined to wear the sacred thread, the *janeau*, traditionally worn by the Brahmins.

Instead of accepting the thread, Guru ji uttered the following verses which enshrine his emphasis on Truth in all his teachings: **SGGS Ang 471**

ਦਇਆ ਕਪਾਹ ਸੰਤੋਖੁ ਸੁਤੁ ਜਤੁ ਗੰਢੀ ਸਤੁ ਵਟੁ ॥

Let Compassion be the cotton, Contentment the thread, Continence the knot and Truth be the twist.

ਏਹੁ ਜਨੇਊ ਜੀਅ ਕਾ ਹਈ ਤ ਪਾਡੇ ਘਤੁ ॥

This is the janeau sacred thread of the soul; if you have it, then go ahead and put it on me, O Brahmin.

ਨਾ ਏਹੁ ਤੁਟੈ ਨ ਮਲੁ ਲਗੈ ਨਾ ਏਹੁ ਜਲੈ ਨ ਜਾਇ ॥

It does not break, it cannot be soiled by filth, it cannot be burnt or lost.

Hindu gods

Let us shed some light on Hindu gods, and their scriptures. While there are many thousands of gods, the three main Hindu gods, to whom prayers are directed, are:

- Brahma - the Creator
- Vishnu - the Preserver (also known as Krishna, his reincarnation)
- Shiva - the Destroyer.

Thier scriptures include the Vedas, Upanishads, Mahabharata, Bhagwat Gita, Ramayana.

Guru Nanak ji's Spiritual Teachings

At every opportunity, Guru Nanak ji declared rituals like worshipping idols, deities and demigods futile and the preachers fake. Sri Guru Granth Sahib ji opens with *Mool Mantar*, the basic theological statement of the Sikh faith. Guru Nanak ji admonished that the first step was to recognise the spiritual attributes of the Divine. Guru Nanak ji's **Mool Mantar** says:

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ।

Ik Oankaar Sat naam Kartaa Purakh Nirbhau Nirvair Akaal moorat Ajoonee saibh-n Gur Prasaad.

One Almighty, whose Naam-commands - Divine Order are eternal, Creator of the whole universe, who knows no fear, and is without hatred or enmity, is beyond time (embodiment of timelessness); beyond birth and death; is self-existent. He is realised through grace of the Guru.

The first term *Ik Oankaar* repudiates the idea of three gods or Trinity. Sikhs believe in One Almighty as made explicit in the *Mool Mantar*. In other words, the very term *Ik Oankaar* refutes the validity of any claim or assertion that Sikhs are Hindus.

The Mool Mantar concludes with *Gur Prasaad*. He is realised through the grace of the Guru. After the ten Gurus, our Guru is Sri Guru Granth Sahib and not any Hindu scripture. It is our 11th living Guru and we revere it as such.

Now, let us turn our attention to Paurree 30 of Guru Nanak ji's Japji Sahib Bani.

ਏਕਾ ਮਾਈ ਜੁਗਤਿ ਵਿਆਈ ਤਿਨਿ ਚੇਲੇ ਪਰਵਾਣੁ ॥

People traditionally believe that *Maya* on its own, by some method, conceived and gave birth to the three sons.

ਇਕੁ ਸੰਸਾਰੀ ਇਕੁ ਭੰਡਾਰੀ ਇਕੁ ਲਾਏ ਦੀਬਾਣੁ ॥

One is the creator of the world; (Brahma), one is the sustainer (Vishnu) and finally one is the destroyer (Shiva).

ਜਿਵ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਚਲਾਵੈ ਜਿਵ ਹੋਵੈ ਫੁਰਮਾਣੁ ॥

The Almighty causes them to act or function the way He likes in accordance with His ordinance.

ਓਹੁ ਵੇਖੈ ਓਨਾ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵੈ ਬਹੁਤਾ ਏਹੁ ਵਿਡਾਣੁ ॥

The amazing thing is that He sees them, but they cannot see Him. (*Maa'iaa* or illusory mother and her disciples).

Guru Arjan Ji (Nanak 5)

SGGS Ang 1136

Guru Nanak ji is unambiguous about whom we should serve and what we should avoid doing:

ਹਜ ਕਾਬੈ ਜਾਉ ਨ ਤੀਰਥ ਪੂਜਾ ॥

I do not make pilgrimages to Mecca, nor do I worship at Hindu sacred shrines.

ਏਕੋ ਸੇਵੀ ਅਵਰੁ ਨ ਦੂਜਾ ॥੨॥

I serve the One Almighty, and not any other. No other gods or goddesses. /

ਪੂਜਾ ਕਰਉ ਨ ਨਿਵਾਜ ਗੁਜਾਰਉ ॥

I do not perform Hindu worship services, nor do I offer the Muslim prayers.

ਏਕ ਨਿਰੰਕਾਰ ਲੇ ਰਿਦੈ ਨਮਸਕਾਰਉ ॥੩॥

I have taken the One Formless Almighty into my heart /mind; I humbly worship Him there. ||3||

ਨਾ ਹਮ ਹਿੰਦੂ ਨ ਮੁਸਲਮਾਨ ॥

I am not a Hindu, nor am I a Muslim.

ਅਲਹ ਰਾਮ ਕੇ ਪਿੰਡੁ ਪਰਾਨ ॥੪॥

My body and breath of life belong to Allah - to Raam - the God of both. ||4||

The basic question then arises: If our Granth (Holy Scripture) is different, our Teachings are different, our beliefs regarding the Almighty are different, then, how can we be called Hindus?

References:

Patshahi Mehmasa-Revisiting Sikh Sovereignty, Ranveer Singh

Spiritual Message of Japji Sahib - Wellbeing Team

World Religions, The Essential Reference Guide to World's Major Religions, Debie Gill

ਲੋਹੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਕ ਮੌਸਮੀ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਣਕਾਂ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਅਕਤੂਬਰ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਦਸੰਬਰ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਸਰਦੀ ਪੂਰੇ ਜੋਰਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲੋਹੜੀ ਹੈ।

ਮਾਘੀ ਦੀ ਸੰਗਰਾਂਦ ਤੋਂ ਦੋ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੋਹੜੀ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਵਲੋਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਦੁੱਲੇ ਭਟੀ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਰੋਬਿਨ ਹੁਡ ਵਾਂਗ ਇਕ ਅਜੇਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਜੁਆਨ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਆਪ ਖਰਚਾ ਕਰ ਕੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਲੜਕੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਰਕ ਗੀਤ ਅਤੇ ਭੈਣ ਭਰਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਘਰ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲ, ਮੂੰਗਫਲੀ, ਗੁੜ, ਸ਼ੱਕਰ ਜਾਂ ਨਕਦ ਪੈਸੇ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਛ ਇਕ ਥਾਂ ਤੇ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਲੋਹੜੀ ਤੋਂ ਇਕ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਲੜਕੇ ਦਾ ਜਨਮ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਘਰ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਰੇ ਮੁਹੱਲੇ ਜਾ ਪੱਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਲੋਹੜੀ ਦੀ ਧੁਣੀ ਬਾਲਣ ਵਾਸਤੇ ਲੱਕੜੀਆਂ, ਪਾਥੀਆਂ, ਸੁਕੇਪੱਤੇ, ਘਾ ਵਗੈਰਾ ਦਾ ਪਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖੁਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਧੁਣੀਆਂ ਜਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਧੁਣੀ ਦੇ ਗਿਰਦ ਨਚਦੇ ਟੱਪਦੇ ਤੇ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਵਰਤਾ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਗੁੜ, ਸ਼ੱਕਰ, ਬੱਕਲੀਆਂ, ਰਸ ਵਿਚ ਰਿਧੇ ਚਾਵਲ, ਫਲ ਆਦਿ। ਲੋਹੜੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਗੱਜਕ, ਸਰਹੋਂ ਦਾ ਸਾਗ, ਮੱਕੀ ਦੀ ਰੋਟੀ, ਗੁੜ ਤੇ ਗੱਨੇ ਦੇ ਰਸ ਵਿਚ ਪਕਾਏ ਚਾਵਲ ਖਾਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਹੈ।

ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਤੇ ਆਪਸੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰ ਤੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤ ਦਾ ਪਰਤੀਕ ਹੈ।

ਜੇ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਲੋਹੜੀ ਤੋਂ ਕੁਛ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੋਗ ਵਜੋਂ ਲੋਹੜੀ ਨਹੀਂ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਇਹ ਸਾਰਾ ਵਰਤਾਂਤ ਤਕੀਬਨ ੪੦/੫੦ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜ ਕਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਇਹ ਭਰਾਤਰੀ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਤੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਥੋੜੇ ਪਰਵਾਰ ਰਲਕੇ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

Panjabi School Term Dates 2024 - 2025

Autumn Term	Start date	Last Day		Start date	Last Day
Tuesday	03/09/24	22/10/24	Half term	05/11/24	17/12/24
Saturday	07/09/24	26/10/24	Half term	09/11/24	21/12/24
Sunday	08/09/24	27/10/24	Half term	10/11/24	22/12/24

Spring Term	Start date	Last Day		Start date	Last Day
Tuesday	07/01/25	11/02/25	Half term	25/02/25	01/04/25
Saturday	11/01/25	15/02/25	Half term	01/03/25	05/04/25
Sunday	12/01/25	16/02/25	Half term	02/03/25	06/04/25

Summer Term	Start date	Last Day		Start date	Last Day
Tuesday	22/04/25	20/05/25	Half term	03/06/25	15/07/25
Saturday	26/04/25	24/05/25	Half term	07/06/25	19/07/25
Sunday	27/04/25	25/05/25	Half term	08/06/25	20/07/25

GURDWARA EDUCATION PROGRAMME

Panjabi Regular Classes

Tuesday	6:00pm – 7:30pm	First Floor Classrooms, New Building
Sunday – 1 st Session	10:00am – 11:30am	
Sunday – 2 nd Session	11:30am – 1:00pm	

Panjabi GCSE

Sunday	11:00am – 1:00pm	1st Floor Classrooms, New Building
--------	------------------	------------------------------------

Panjabi 'A' Level

Sunday	9:00am-11:00am	Library - New Building
--------	----------------	------------------------

Panjabi for Adults

Saturday	9:00am – 10:30am	1st Floor Classrooms, New Building
----------	------------------	------------------------------------

Gurmat Gian for Adults

Saturday	11:00am – 12:00pm	1st Floor Classrooms, New Building
----------	-------------------	------------------------------------

English for Adults (ESOL)

Tuesday	10:00am – 12:10pm	1st Floor Classrooms, New Building
Wednesday	10:00am – 12:10pm	

Religious Education for the Young (4 - 6 year olds)

Sunday	1:00pm – 2:00pm	1st Floor Classrooms, New Building
--------	-----------------	------------------------------------

Computer Training

Monday, Tuesday, Wednesday	10:00am – 12:00pm	Library, New Building
----------------------------	-------------------	-----------------------

Gurdwara Sri Guru Singh Sabha Hounslow
SURGERY

Physiotherapy & Occupational Therapy
Every Sunday 11:00am-1:00pm

Physiotherapy

- Pain management
- Muscle weakness
- Joint movements
- Strengthening Exercises
- Walking Aids assessment
- Back problems – support & advice

Occupational Therapy

- Support & advice
- Supporting children with disabilities
 - Parenting advice
 - Mental Health
 - Increasing independence in Washing, Dressing, Cooking post stroke/injury/surgery
 - Upper body movements & Hand functions

For further information & bookings, contact
Charan 07400 432 744
therapysewa@gmail.com

Youth Kirtan Darbaar

EVERY FRIDAY

6:30pm - 8:00pm

📍 Gurdwara Sri Guru Singh Sabha
Alice Way, Hounslow TW3 3UA

📷 @hounslowkirtandarbaar

Scan The QR Code &
Follow Our Instagram
For More Updates

*Chips & Beans Served For Langar
Please Attend With Family And Friends*

Gurdwara Sri Guru Singh Sabha Hounslow
SURGERY

Immigration Advice Surgery
Every Tuesday 11:00am-1:00pm

UK Visas and
Immigration

For further information & bookings, contact
Gurdwara Office

Gurdwara Sri Guru Singh Sabha, Hounslow

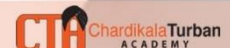
Dastaar
Tying Classes

Every Sunday
12-2pm

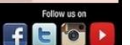
@

Sri Guru Singh Sabha Hounslow
Alice Way, Hounslow TW3 3UD

For info, contact:
Jasinder Singh 07771 580865 / Inderpal Singh 07595 931644

Email: info@turbanacademy.com
www.turbanacademy.com

Local Councillors' Surgery
Every 3rd Sunday, 10 - 11am

Cllr Afzaal Kiani

Cllr Samia Chaudhary

Cllr Farhaan Rehman

London Borough
of Hounslow

Hounslow Heath Ward

SIKH ASSISTED MARRIAGES

Participants must be registered on our matrimonial database to benefit from this service.

Application forms for this service are available from the Gurdwara or can be downloaded from www.sgss.org/matrimonial The completed application form and a passport size photograph, with a non-refundable registration fee of £50 can be paid by Cheque or Bank transfer. Please use the reference 'Matrimonial/Surname'.

Card payments can be made in person at the Gurdwara.

Cheque: Payable to account 'Sri Guru Singh Sabha Hounslow' and posted/delivered to The Matrimonial Service, Gurdwara Sri Guru Singh Sabha, Alice Way, Hounslow, TW3 3UD

Bank Transfer: Account Name 'Sri Guru Singh Sabha Hounslow',
Sort Code 20 96 55 and Account No. 00859095.

Enquiries: In person or by telephone **(020 8814 6701)**: Monday – Sunday **10:00am – 1:00pm**

Email: matrimonial@sgss.org

All information will be strictly confidential and sincere efforts will be made to introduce interested parties. The management of the Gurdwara will not be responsible morally, legally, or otherwise, for any alleged act of negligence, omission, or commission by either of the parties concerned, nor will it be liable to any legal action.

The current list of our matrimonial partners appears below.

MALES

Ref	Birth Date	Academic Qualification	Current Job	Height
3231	Jun-86	MBBS MRCP	Doctor GP	5' 10"
3233	Jun-85	PhD	Director at Pharmaceutical	5' 09"
3234	Oct-75	Fine Art Degree	Distribution Manager	5' 11"
3235	Aug-94	BDS	Dentist	6' 00"
3236	Apr-83	BA Hons Business Management & Finance	Engineering	5' 11"
3237	Dec-90	B.Sc Hons Computer Science	Software Engineer	6' 00"
3238	Aug-89	BDS MSc Dental Implant Surgeon	Dentist	6' 04"
3239	Aug-87	MSc Sustainability & Management	Senior Partner Sales Manager	6' 02"
3240	Dec-95	BSc Economics ACA Qualified Accountant	Senior Accountant	5' 06"
3241	Sep-94	B Eng Civil Engineering	Principal Structural Engineering	5' 08"
3242	Oct-94	HND Management Studies	Administrator	6' 02"
3243	Oct-94	Dentist	Dentist	5' 09"
3244	May-91	BSc Business Info Systems	Sale Purchasing Manager	5' 09"

3245	Mar-85	LLB (Hons)	Customer Service Representative BA	5' 11"
3246	Mar-96	MSc Neuro Develop Sciences	NHS Assistant Psychologist	5' 10"
3247	Dec-93	GCSE	Export Operator	5' 07"
3248	Mar-93	MBBS BSC HONS	GP	6' 04"
3249	Jun-87	Sports Science	Concierge Leisure	5' 09"
3250	Aug-91	MBChB, MPharm	NHS Doctor	5' 10"
3251	May-92	BSc (Hons), PgDip (Qualified Architect	Software Consultant	5' 09"
3252	Dec-96	BC Economics	Investment Performance Analyst	6' 00"
3253	Jul-89	MSc Financial Maths	Software Consultant	5' 10"
3254	Nov-98	BSc Computer Science	Software Engineer	5' 09"
3255	Jan-92	Masters	Management Accountant	5' 11"
3256	Mar-87	BSc Finance & Accounting	Financial Analyst	6' 00"
3257	Dec-87	BSc Banking and Finance	Business & Residential Finance	5' 10"
3258	Apr-98	MSc Artificial Intelligence	Machine Learning Engineer	5' 11"
3259	Jun-92	BSC Mathematics	Business Owner - Trucking	5' 11"
3260	Jun-83	BA (Hons) Architecture	Architectural Assistant	5' 10"
3261	Aug-91	BSc Computing and IT	Analyst	5' 08"
3262	Aug-96	BDS	Dentist	5' 09"
3263	Sep-95	BSC Economics - ACCA	Finance Consultant	5' 07"
3264	Mar-92	LLB Hons (Law)	Solicitor	5' 08"
3265	Feb-97	BA Accounting and Financial Info Systems	Finance Specialist	5' 08"
3266	Jan-84	BDS	Dentist	5' 11"
3267	Oct-89	Diploma in Hospitality	Store Manager	5' 11"
3268	Jun-98	BSC Hons Computer Science	Senior Data Scientist	5' 08"
3269	Oct-96	BSc Finance	Market Risk Analyst	6' 01"
3270	Apr-82	MA in MGMT Studies	Business Owner	5' 10"
3271	Oct-89	BSc Maths and Management ACCA	Accountant	5' 07"
3272	Apr-98	MBBS	Doctor	6' 03"
3273	Nov-80	B Eng MBA	Product Specialist	5' 05"
3274	Nov-98	Business & Accounting Diploma	Online Trading Manager	6' 03"
3275	Jan-91	BSc Information Systems	Technical Support Officer	5' 05"
3276	Oct-93	BSc Accounting & Finance	Management Accountant	5' 09"
3277	May-97	MSC Business & Management	Retail Manager	6' 02"
3278	Feb-96	BA LLB	Paralegal	5' 08"
3279	Mar-90	Chartered Accountant	Accountant British Gas	5' 08"
3280	Apr-89	BSc (Hons) Business Computing	Project Manager	5' 11"
3281	May-98	BSc Natural Sciences	Software Engineer	5' 11"
3282	Mar-88	BA Hons Finance, ACCA Chartered Accountant	Finance Manager	5' 09"
3283	May-77	BSc Management Studies	Cloud Technology Account Director	6' 02"

3284	Jan-91	PhD, BSc -Medical	Research Fellow	5' 06"
3285	Mar-96	B Eng (Hons) Aerospace Engineering	Flight Data Specialist	5' 11"
3286	Aug-79	BSC Manufacturing Engineering & Transport Manager CPC	HGV Driver	5' 10"
3287	Mar-93	LLB Law Degree	Manager Facilities Management Company	6' 01"
3288	Aug-88	BA Hons MBA International Business	International Business	5' 11"
3289	Jan-94	GCSE	Business Owner	6' 01"
3290	Mar-90	LLB Hons DIP PFS	Financial Adviser	5' 06"
3291	Aug-94	BA Accounting & Finance	Accounts Payable	5' 09"
3292	Apr-86	BA Hons Business Studies	Financial Crime Investigator	6' 03"
3293	Feb-93	BSC Civil Engineering	Senior Technical Coordinator	5' 06"
3294	May-84	+2 English, Maths and Punjabi	Company Director	5' 08"
3295	Jul-92	BSc (Hons) MBBS	Hospital Doctor	6' 02"
3296	Jan-95	Economics and Finance Banking	Project Manager	6' 00"
3297	Nov-87	BSC Maths with Economics	Senior Payment & Pensions Manager	6' 02"
3298	Sep-94	MSC Quantity Surveying	Senior Surveyor	5' 09"
3299	Nov-93	Master of Pharmacy	Director, Pharmaceutical Industry	5' 10"
3300	Nov-93	BSc Mathematics	Head Of Azure Engineering	6' 00"
3301	Nov-89	Business Studies	Uber Driver	5' 09"
3302	Mar-92	MBChB MRCS	Hospital Doctor	5' 09"
3303	Oct-88	BSc M Pharma	Pharmacy Business Owner	6' 02"
3304	Apr-92	Pharmacist, Dentist	Dentist	5' 08"
3305	May-85	BA Hons	Data Analyst	5' 08"
3306	Apr-96	BSc & MSc	Lab Technician	5' 08"
3307	Jun-98	BSc (Hons) Aerospace Engineering	Engineer	5' 10"
3308	Jan-90	MSC Investment Management	Analyst in Asset Management Company	6' 01"
3309	Oct-97	BSc Computer Science	Self- Employed	6' 00"
3310	Jun-91	Masters Banking and Finance	Investment Banker	5' 10"
3311	Oct-91	Bachelor of Engineering (Hons)	Software Developer	5' 08"
3312	Mar-90	PhD ,MSc, BA	AI/ML Engineer & Data Scientist	5' 10"
3313	Apr-88	A Levels	Security Officer	5' 06"
3314	Apr-84	BA Econ and CIMA	Financial Controller	5' 09"
3315	Nov-93	BA Graphic Design	Graphic Designer	5' 10"
3316	Jan-92	BSc Economics ATT, CTA	Corporate Tax Advisor	6' 01"
3317	May-91	BSc Accounting & Business Management	Pensions Analyst	5' 07"
3318	Apr-94	MBBS	GP	5' 08"
3319	Jul-88	MBBS	Medical Doctor	6' 00"

3320	Jun-88	MSc Innovation Management (Harvard)	Director, Technology Consultant	6' 02"
3321	Dec-86	MBA International Business	Fleet Manager & Own Business	5' 06"
3322	Apr-91	BSc Economics	Risk Consultant	6' 01"
3323	May-90	Diploma in Plumbing	HGV Driver	5' 11"
3324	Sep-79	MSc Information Security	Business Owner & Investment Bank	5' 10"
3325	Mar-97	MBChB	Medical Doctor	5' 10"
3326	Jul-82	BTEC Art & Design	Retail Manager	6' 03"
3327	Dec-76	BSC Banking & International Finance	Financial Services Banking Consultant	5' 10"
3328	Sep-91	BSc Economics	Civil Servant	5' 07"
3329	Nov-81	Diploma Information Tech and Business	Healthcare Consultant	5' 08"
3330	Mar-95	BSc Economics	Oil Trader	5' 07"
3331	Sep-94	BSc Business and Politics	External Relation Advisor	5' 10"
3332	Apr-92	BSc (Hons) Economics	Private Equity Director - Merchant Banker	5' 10"
3333	Aug-91	MSC Finance	Digital Analyst	6' 00"

F E M A L E S

<i>Ref</i>	<i>Birth Date</i>	<i>Academic Qualification</i>	<i>Current Job</i>	<i>Height</i>
9561	Oct-01	BA Hons	Tax Accountant	5' 07"
9563	Jul-96	BSc Mathematics	Civil Service	5' 06"
9564	Jul-94	MBBS, MSC	Jnr Doctor	5' 06"
9565	Aug-93	MSc	IT Consultant	5' 05"
9566	Nov-95	Degree In Teaching	Primary School Teacher	5' 03"
9567	Jun-97	BSc Biochemistry MSc Computer Science	Software Consultant	5' 01"
9568	Apr-82	Masters	Local Government Officer	5' 06"
9569	Jul-96	BSc Hon	WEB Developer	5' 04"
9570	Jan-92	BSC Mathematics and Economics	Product Director	5' 07"
9571	Apr-97	MBBS BSc	Doctor	5' 02"
9572	Jun-82	BA Business Management	HR Manager	5' 04"
9573	Dec-91	Level 4 in Early Years	Deputy Manager in Private Nursery	5' 01"
9574	Nov-92	AAT Level 4	Finance Officer	5' 00"
9575	Nov-98	Studying for MBBS	Student	5' 03"
9576	Jul-99	BSC Finance	Business Analyst	5' 03"
9577	Oct-93	CACHE Level 3 Dip. Nursery Nurse	Early Years Educator	5' 00"
9578	Apr-94	MSc Business Psychology	Diversity and Inclusion Consultant	5' 00"

9579	Jul-92	Chartered Accountant	Senior Manager	5' 00"
9580	Sep-86	BA Economics	HR Business Partner	5' 01"
9581	Oct-93	ACCA	Senior Finance Manager	5' 07"
9582	Apr-94	BSc Business Management	Management Consultant	5' 03"
9584	Jan-96	Foundation Degree	Safety Engineer	5' 04"
9586	Mar-95	BSC	School Finance Officer	5' 02"
9588	Feb-94	MBBS	Medical Student	5' 06"
9589	Nov-85	BSc Joint Hons Human Geography with Business	Parking Appeals Officer	5' 04"
9590	Mar-91	MBBS BSc (Hons) MRCP(UK)	Hospital Doctor	5' 07"
9591	May-94	BA Politics & International Relations	Civil Servant	5' 06"
9592	Feb-95	BA Finance and Accounting	Working in a bank	5' 04"
9593	Sep-95	BSc Accounting And Finance	Audit Analyst	5' 07"
9594	Jan-89	MBBS MSc MRCS	NHS Hospital Doctor	5' 08"
9595	Aug-90	BSc Hons CIPD ILM	HR Generalist Financial Services - City of London	5' 03"
9596	Nov-98	BSc Medical Science Studying MBBS	Student	5' 07"
9597	Sep-89	BSC Mathematics with Finance	Director Private Equity	5' 04"
9598	Mar-93	ACA - Chartered Accountant	Accountant	5' 04"
9599	May-94	MSc Biomedical Science	NHS Laboratory	5' 06"
9600	Nov-93	DDS Dentist	Dentist/Clinical Director	5' 08"
9601	Jun-95	BSC and MSC	Manufacturing Manager	5' 05"
9602	Mar-92	BSC (Hons)	Optometrist	5' 06"
9603	May-93	LLM	Solicitor- Ernst & Young	5' 06"
9604	May-98	MBBS Hons	Doctor - Hospital	5' 03"
9605	Aug-93	BSc)Hons) Accounting & Finance	Management Accountant	5' 03"
9606	Apr-00	BA Accounting & Management	Finance Assistant	5' 05"
9607	Sep-86	BA Hons Business Management	Civil Servant	5' 03"
9608	Jun-88	Masters In History	Project Manager	5' 06"
9609	May-84	CIPD Level 5	HR Officer	5' 06"
9610	Mar-94	BA Hons Graphic Design	Digital Designer	5' 06"
9611	Nov-88	MSc	Physician in NHS	5' 03"
9612	Jun-95	Medicine MD Clinical Attachment	Doctor	5' 05"
9614	Nov-92	BA Literature & Creative writing	Higher Education	5' 03"
9615	Oct-95	M Pharm, PGDip	Advanced Clinical Pharmacist	5' 02"
9616	Mar-95	BA Economics	Internal Audit	5' 04"
9617	Sep-94	Business Management	Beauty	5' 03"
9618	Oct-94	MA Finance and Accounting	Finance Administration	5' 08"
9619	Sep-78	Biomedical Science	Civil Service Administrator	5' 06"
9620	May-94	Accounting Apprenticeship	Team Administrator	5' 05"
9621	Jan-89	Marketing & Advertising	Billing Specialist	5' 09"
9622	May-90	Biology	Microbiologist	5' 08"
9623	Mar-96	Bachelor of Science (Hons) in Veterinary Nursing & Bioveterinary Science	Veterinary Nurse	5' 03"
9624	May-91	ACA Charted Accountant	Finance Business Partner	5' 05"
9625	Jul-90	Masters in Pharmacy	Clinical Product Pharmacist	5' 00"
9626	Nov-93	Degree	Professional Services	5' 05"

Readers Speak

The editorial team and the Gobind Marg authors would like our readers to provide some feedback on how informative, interesting and inspiring they find the content of the bulletin.

You may visit the Guurdwara website www.sgss.org and fill in this feedback form, or provide your thoughts by email to khalsa@sgss.org by writing your response against the number of each question below. Your thoughts are much valued.

1. YourName: _____
2. Registered for the Matrimonial Service? _____
3. Is the current balance between Spiritual, Historical and Event content about right? _____
4. Which type of content would you like to see more of:

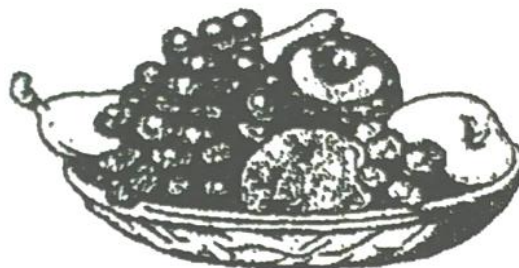
5. Which type of content would you like to see less of:

6. Is the balance between Panjabi and English content about right? _____
7. Suggestions for Improvement: _____

SINGH & CO VEG FRUIT LTD

Unit 89, Market Pavillion, 1 Sherrin Road,
New Spitalfield Market, Leyton, London E10 5SL
Tel: 020 8539 1166 - 020 8532 8231 - Fax: 020 8558 0470

GREEN STREET EXOTICS
10A CARLTON TERRACE
GREEN STREET
LONDON E7
TEL: 020 8503 4809